

3. Ontwikkelingen die n richting vragen

Financiële samenvatting

Hieronder ziet u de optelling van ruimtevragende onvermijdbare, onvoorziene en onuitstelbare ontwikkelingen die gezamenlijk leiden tot de volgende financiële impact. De lijn van het college is om een structureel en reëel sluitend begroting (2027) op te leveren. Net als voorgaande jaren. Het college zal hiervoor een dekkingsvoorstel doen bij de begroting.

Jaar	Financieel effect incidenteel	Financieel effect structureel	Totaal per jaar
2027	€ 1.246.045	€ 2.222.293	€ 3.468.338
2028	€ 300.000	€ 2.272.837	€ 2.572.837
2029	€ -	€ 2.243.148	€ 2.243.148
2030	€ -	€ 2.261.832	€ 2.261.832

Sommige van de onvermijdbare, onvoorziene en onuitstelbare ontwikkelingen in deze voorjaarsbrief vragen extra capaciteit. Deze zetten we hier op een rij. De onderwerpen zijn genummerd zodat u eenvoudig de bijbehorende verdiepende toelichting kan opzoeken in deze voorjaarsbrief.

Extra formatie in de voorjaarsbrief	Aantal fte	Incidenteel / structureel
1.2 Extra capaciteit voor inhaalslag wachtlijsten Jeugdzorg en WMO	5,57	Incidenteel
2.3 Uitvoeringsprogramma Bomen Beleidsplan (groene BOA)	0,5	Structureel
2.6 Personele capaciteit voor Haven, Markt en Veer (omzetten van inhuurbudget naar loonsom)	0,81	Structureel
2.7 Personele capaciteit voor het ophalen van (zwerf)afval in de stad (dekking uit opbrengsten (zwerf)afval)	1	Structureel
2.8 Personele capaciteit ten behoeve van netcongestie	1	Structureel
2.9 Personele capaciteit voor gemeentelijk vastgoedbeheer	2,24	Structureel
3.6 Intensivering DIG	0,33	Structureel
WOO (zie overige ontwikkelingen bestuur en organisatie)*	0,44	Structureel
M&O adviseur (zie overige ontwikkelingen bestuur en organisatie)*	0,28	Structureel

* Dit betreft mandaat van het college conform artikel 7 lid d van de financiële verordening.

In totaal betekent dit voor 2027 de volgende extra capaciteit in fte, uitsplitst naar incidenteel en structureel:

Incidenteel/ structureel	Formatie
Totaal incidenteel	5,57
Totaal structureel	6,60

Overzicht van ruimtevragende ontwikkelingen per programma (30's)

Wageningen Sociaal

Nr.	Onderwerp	Onvermijdbaar, onvoorzien, onuitstelbaar of nieuw beleid	Bedrag 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Incidenteel / structureel
-----	-----------	--	-------------	-------------	-------------	-------------	---------------------------

1.1	Stevig Lokaal Team sociaal domein	Onvermijdbaar	€ 350.000	€ 300.000	€ pm	€ pm	Incidenteel
1.2	Extra capaciteit voor inhaalslag wachtlijsten Jeugdzorg en WMO	Onvoorzien	€ 587.005	€ 0	€ 0	€ 0	Incidenteel
1.3	Tijdelijke huisvesting St. Jozefschool	Onvoorzien	€ 60.000	€ 0	€ 0	€ 0	Incidenteel
1.4	Samen Sterk: werken aan een veerkrachtige samenleving	Onvermijdbaar	€ 99.040	Pm	Pm	Pm	Incidenteel

Wageningen Fysiek

Nr.	Onderwerp	Onvermijdbaar, onvoorzien, onuitstelbaar of nieuw beleid	Bedrag 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Incidenteel/structureel
2.1	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Onvermijdbaar	€ 836.293	€ 886.837	€ 857.148	€ 875.832	Structureel
2.2	Verkeerskundige maatregelen uit het inwonersakkoord	Onvermijdbaar	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Structureel
2.3	Uitvoeringsprogramma Bomen Beleidsplan	Onvermijdbaar	€ 112.000	€ 112.000	€ 112.000	€ 112.000	Structureel
2.4	Beheer en onderhoud plantsoenen en begraafplaatsen	Onvermijdbaar	€ 127.000	€ 127.000	€ 127.000	€ 127.000	Structureel
2.5	Nieuwe Kanaal	Onvoorzien	€ 150.000	Pm	Pm	Pm	Incidenteel
2.6	Personele capaciteit voor Haven, Markt en Veer (omzetten van inhuurbudget naar loonsom)	Onvermijdbaar	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Structureel
2.7	Personele capaciteit voor het ophalen van (zwerf)afval in de stad	Onvoorzien	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Structureel
2.8	Personele capaciteit ten behoeve van netcongestie	Onvermijdbaar	€ 129.000	€ 129.000	€ 129.000	€ 129.000	Structureel
2.9	Personele capaciteit voor gemeentelijk vastgoedbeheer	Onvermijdbaar	€ 263.000	€ 263.000	€ 263.000	€ 263.000	Structureel

Bestuur & organisatie

Nr.	Onderwerp	Onvermijdbaar, onvoorzien, onuitstelbaar of nieuw beleid	Bedrag 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	incidenteel/structureel
3.1	Hogere reiskostenvergoedingen woon-werk, conform de nieuwe regeling Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer.	Onvermijdbaar, onuitstelbaar	€ 310.000	€ 310.000	€ 310.000	€ 310.000	Structureel
3.2	Structureel hogere premie voor de WGA-ERD	Onvermijdbaar, onvoorzien	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	Structureel

	verzekering met ingang van 1 januari 2026						
3.3	Structurele lasten WKR-eindheffing	Onvermijdbaar	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	Structureel
3.4	Herinrichting raadzaal	Onvermijdbaar & onuitstelbaar	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	Structureel
3.5	ICT-werkplek (hardware en software) voor de nieuwe raad en de rekenkamer	Onvermijdbaar & onuitstelbaar	€ 94.000	€ 94.000	€ 94.000	€ 94.000	Structureel
3.6	Extra personele capaciteit voor intensivering DIG (Diversiteit, Inclusie & Gelijkwaardigheid)	Onvermijdbaar	€ 36.000	€ 36.000	€ 36.000	€ 36.000	Structureel

Wageningse Investeringsagenda

Op 11 november 2025 heeft uw raad de eerste begrotingswijziging voor de Programmabegroting 2026 vastgesteld. Met dit besluit is tevens het eerste investeringscohort 2026–2029 van de Wageningse Investeringsagenda vastgesteld. Dit investeringscohort vormt een integraal overzicht van de fysieke investeringen die de komende jaren worden voorbereid en gerealiseerd en geeft daarmee richting aan de ontwikkeling van de stad in lijn met de eerder vastgestelde beleidskaders.

Met de vaststelling van het investeringscohort is een belangrijke stap gezet in de verdere versterking van de sturing op investeringen. Door investeringen in samenhang te presenteren en te koppelen aan financiële sturingsinstrumenten ontstaat beter inzicht in de meerjarige effecten op de gemeentelijke begroting en de financiële positie van de gemeente. Hierdoor kan uw raad investeringskeuzes integraal afwegen en prioriteren. De verantwoording over de voortgang en uitvoering van het eerste cohort vindt plaats bij de Bestuursrapportage Najaar 2026. In deze rapportage wordt uw raad geïnformeerd over de stand van zaken van de projecten, de financiële voortgang en eventuele relevante ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op planning, scope of kosten.

De volledige actualisatie van het investeringscohort vindt plaats bij de Programmabegroting 2027. In deze voorjaarsbrief nemen we al wel de investeringen op waarvan wij op dit moment inschatten dat deze starten in 2027. Bij de Programmabegroting wordt het bestaande investeringscohort 2026–2029 geactualiseerd op basis van de laatste inzichten, gewijzigde omstandigheden en de voortgang van lopende projecten. Daarnaast wordt bij de Programmabegroting 2027 een nieuw investeringscohort voor de periode 2027–2030 aan uw raad voorgelegd, waarin mogelijk ook nieuwe investeringsvoorstellen worden opgenomen. Op deze wijze wordt jaarlijks een geactualiseerd en meerjarig overzicht van de investeringsopgave aangeboden, zodat uw raad investeringskeuzes in samenhang kan blijven afwegen en prioriteren.

Hierbij geven wij een overzicht van projecten waarvan we verwachten dat uitgaven in 2027 hoger of lager zijn dan eerder gepresenteerd in het afgelopen investeringscohort en daarmee naar verwachting onderdeel van het cohort dat uw raad bij de begroting aangeboden krijgt:

Nr	Project	Omschrijving/doel	Product	Financieel effect in relatie tot het afgelopen investeringscohort	startjaar	eindjaar
1	Herinrichting Vergersweg.	De riolering is op korte termijn aan vervanging toe. Er is budget van €100.000 voor vergroening aanwezig. Tevens	Riolering	Krediet niet in het cohort. De kapitaallasten passen in de huidige begroting. We stellen voor om	2027	2028

		kunnen verkeerskundige aanpassingen aan de rijbaan gedaan worden. Bewoners vragen al langer om ingrijpen door de gemeente.		dit toe te voegen in het cohort.		
2	Aanvullend krediet Nude	Er is in 2020 krediet beschikbaar gesteld voor rioolvervanging en vernieuwen van de verharding icm aanleg warmtenet. De ambitie is ondertussen verbreed door vaststellen van de omgevingsvisie. De nieuwe inrichting geeft invulling aan de mobiliteitstransitie, wateropgave (klimaatadaptatie) en circulair materiaalgebruik. De kosten zijn naast flinke inflatie ook door de verbrede ambitie ruim 3 keer zo hoog geworden. Het college is voornemens verder te willen gaan met deze ambitie. Een aanvullend krediet wordt hierbij aangevraagd.	Riolering/wegen (cohort)	pm in het cohort, verwachte uitgave in 2027 is 1,5mln. Dit leidt tot een verhoging van de jaarlijkse kapitaallasten.	2027	2030
3	Herinrichten Plantsoen	De asfaltverharding is slecht. De inrichting wordt omgevormd naar 30 km/u met een knip in de straat	Verkeer / wegen (cohort) en riolering	Deze investering leidt deels tot verhoging kapitaallasten, ad circa € 400.000 deel	2028	2030

		conform het mobiliteitsplan. Daarnaast moeten de bestaande parkeerplaatsen omgevormd worden naar groen. We gaan er op dit moment van uit dat dat niet met een RO ambitie gecombineerd wordt. Uitvoering kan pas starten na realisatie tijdelijke parkeerplaatsen Gevangentoren.		van de investering.		
4	Tijdelijke parkeergarage Gevangentoren	Er is een voorbereidingskrediet beschikbaar. Het doel is deze gebouwde parkeervoorziening zo snel mogelijk te realiseren. Het uitvoeringskrediet wordt op dit moment aangevraagd. Verder in het proces zal duidelijk worden of de groveraming voldoende zal zijn.	Verkeer (cohort)	De verwachte benodigde investering bedraagt € 1,5 miljoen meer dan aanvankelijk geraamd in het investeringscohort 2026–2029. Vanuit de provincie ontvangen we een bijdrage van € 1,050 miljoen. Voor het resterende bedrag van € 0,45 miljoen is reeds dekking beschikbaar binnen de reserve MIA. Als gevolg hiervan heeft de hogere verwachte investering geen effect op de kapitaallasten.	2027	2028
5	Rioleringsvervanging Snelfietsroute	Bij de uitvoering van de snelfietsroute Ede – Wageningen bleek het riool slechter dan uit de inspecties	Riolering	Alleen krediet. De kapitaallasten zijn reeds begroot. € 2 mln. krediet nodig in 2027.	2027	2029

		naar voren kwam. Er moet ter plekke worden besloten het riool te vervangen. De afgelopen jaren is binnen de beschikbare ruimte al aanvullend krediet voor riolering. Er is nu zicht op het totaalbedrag. Ook deze aanvraag past nog binnen de investeringsruimte van de riolering.				
6	Aanpassen bushaltes tgv nieuw concessie	Conform afspraken met de provincie. Nieuwe haltes op de Churchillweg zijn nodig vanwege de nieuwe buslijn. Bestaande haltes moeten worden aangepast door andere afmeting van de bussen in de nieuwe concessie.	Verkeer	€ 400.000 in 2027 wordt voorgesteld om toe te voegen aan het cohort. Dit leidt tot een verhoging van de kapitaallasten	2027	2027
7	VRI aanvraag, conform onderhoudsplan, jaar 2 van 5	Conform het meerjaren onderhoudsplan VRI's worden de komende 5 jaar op 5 locaties masten en kabels vervangen. Per jaar wordt hiervoor krediet aangevraagd.	VRI	Er wordt voorgesteld om € 100.000 meer uit te geven aan VRI dan de huidige € 63.000 die in het afgelopen cohort staat.	2027	2027
8	Omvormen groen entrees Wageningen	Conform de ambities in het groenbeleidsplan waarin herinrichting van groenvakken op zichtbepalende plekken in	Groen	Verwachte uitgave is € 500.000. We stellen voor dit toe te voegen aan het cohort. Dit leidt tot een verhoging van	2027	2027

		Wageningen worden aangepakt. Het onderhoudsniveau wordt voor deze zichtlocaties verhoogd naar niveau B. Verhoging budgetonderhoud door middel van acresregeling volgt.		de kapitaallasten.		
9	Aggregaten in het kader van project Samen Sterk (weerbare samenleving)	Dit volgt uit de bestuurlijke opdracht van de VNG, die gemeente oproept om bij te dragen aan een weerbare samenleving. Zie de toelichting bij de overige ontwikkelingen van Programma 1.		Verwachte investering is € 315.000	2027	2027

Bovenstaande investeringen leiden tot een toename van kapitaallasten van circa € 60.000 per jaar vanaf 2028.

Geraamde dekking uit projecten, grondexploitatie en kostenverhaallicenties (KVL)

In de Programmabegroting 2026 en de meerjarenraming is uitgegaan van een bepaald volume aan uren dat aan investeringsprojecten, grondexploitaties en KVL kan worden toegerekend. Over deze uren wordt ook een opslag voor overhead toegerekend.

Uit de Jaarstukken 2025 blijkt opnieuw dat in de praktijk minder uren aan projecten, grondexploitaties en KVL worden toegeschreven dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Dat heeft twee effecten. Ten eerste blijven meer personeelslasten en overhead in het lopende begrotingsjaar drukken, in plaats van dat deze via investeringen of grondexploitaties over meerdere jaren worden verwerkt. Ten tweede valt daarmee ook een deel van de geraamde dekking voor de overhead weg, die we nodig hebben.

Dit betekent dat de huidige raming van de inzet op investeringen en grondexploitaties naar verwachting te hoog is en daarmee onvoldoende realistisch blijkt. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027 wordt de raming daarom geactualiseerd op basis van de dan geldende investeringsplannen en de feitelijk verwachte inzet van capaciteit. Als daartoe aanleiding bestaat, worden de effecten hiervan al eerder verwerkt in 2026 via de bestuursrapportages en een eventuele slotwijziging.